

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Pauli Segneri E Societate Jesu Qvadraginta Sermones

Segneri, Paolo Dilingae, 1693

Sermo XXXII. Die Jovis post Dominicam Passionis. Qui cum sancta Marai Magdalena à peccato vult resurgere, animatur hac maximi momenti veritate, nullum, quantumvis gravissimum peccatorem esse, qui, si ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-52496

DIE MERCURII POST DOMINICAM PASSIONIS,

DEI amore sustinere; hæc enim tota vis excusationis est. O Peccarores Christiani! quid dicitis? an hanc excusationem probatis? Creditisne, illam vobis parrocinari & prodesse? Eia libere igitur, & in faciem Christo dicite : si pro alio sustinere necesse foret, quod tui amore tolerandum eft, non foret id usque adeo difficile, sed potius jucundum, genio gratum, inclinationi conforme, vocarique posset, dulce amarum. Sed pro te, ô Christe! hæc pati, insuave, acerbum & penitus amarum est. O Dedecus! ô ignominiam! an hæcin faciem Christi dicere non erubescitis? quasi verò ille, qui hic sub velo Evchatistico latet, vos minime audiret ? Hæccine est reverentia effuso illius sanguini, hæc gratitudo sauciis illius membris debita? dicere, pro

DEO pati, dulce non esse? Ah nimiùm quantum patet, vos nunquam gustasse, quam suavis sit Dominus! quodsi hinc excusationi ultrà confidere placet, eia vivite deinceps, uti lubet, & libet; me enim pudet, eam porro confutare : si verò agnoscitis, eam esse vobis probrosam, ac DEO ipsi ignominiosam; quam ergo aliam excogitabitis, quo vos convertetis, quid respondebitis ? Fatemini igitur, vos esse convictos, neque aliud à nobis qui peccatores sumus, opportunius confilium, arripi posse, quam ut ex hoc momento in feriam vitæ, & morum-emendationem incumbamus, ut imminentem jam nobis æternum interitum evadamus; in quem, si, quo casu præcipitabimur, verè nobis

exprobrari fatebimur: perdisso

SERMO TRIGESIMUS SECUNDUS.

DIE JOVIS POST DOMINICAM PASSIONIS.

Dixit autem ad illam: Remittuntur tibi peccata tua, vade in pace, Luc. 7.

Fortunatam Magdalenam! quæ D O-MINUM, tam amabilem & benignum offendir, ut unicå animi demis-

fione placari, & paucarum lachrima-

rum pretio conciliari se patiatur: an enim, si Phariseum, in cujus domo, hæc gesta sunt, offendisset, tam facilem ab illo veniam obtenturam suisse existimatis? poterat enimverò misella, odorum fragrantia instructa, & in lacrimas soluta stere, quantum libe-

404

Hom. 230

80 JO.

bat; Pharifæus sane, si eam, nec legatione præmissa, nec accessus: venia obtenta, improviso ingredientem vidisset, cum furore ac faltu exclamaffet : que hæc tua impudentia est, fæmina scelerata ! qua fronte, huc irruis, inverecunda! an domus hæc prostibulum aut lupanar tibi videtur, quod tui similibus pateat? tune huc ingredi? in hunc te consessum ingerere, & hominum honoratissimorum conspectum subire? Facesse hinc impudentiffima, téque apage quantoeyus, ne fordium tuarum fætore aucam corrumpas, cui medendo, alio quam balfamo, & odoribus opus est. Tuas cibi habe lachrymas, ad justa faciles, quibus non unum duntaxat amatorem decepiffi. Quid! ego, tuis fidem dare blanditiis? tuis suspiriis credere? hinc te aufer ocyùs, ab hisce liminibus imposterum abstine, certa me nequidem alloquium tuum, ne dum osculum, unquam admissurum, Hoc ni fallor, responsum à Pharifæo Magdalena obtinuisset, si ad illum placandum accurriflet, ut acute D. Augustinus observavit : fi ad illius, Pharifai pedes accessisses, di-Et urus erat : recede a me. Sane Pharifæus, uti facra nos pagina docer, tametfi nec verbulo irritarus, ex eo folum quod cerneret illam humanitatem , qua Christus panitentem excepit, ingens scandalum accepit; nec alium Christi excusandi modum invenit, quam arguendo ipfum ignosantia: bic fi effet Propheta, fetret utique, quat qualis est mulier, qua tangit eum; Christus tamen insuper

habito fastidioso hoc Pharisai murmure pro congenita fibi benignitate eam quanto amore excepit ? quanta efficacia defendit ? quanta facilitate absolvit? nulla in culparum expia. tionem vel minima pæna inflicta. Nec hoe contentus, illam ad tam fingularis amicitiæ, & necessitudinis gradum evexie, ut si solam DEI matrem MA-RIAM exceperis, chariorem intereis fæminam Christus non habuerit, peccatrice Magdalena. Hæc inaudita Christi Clementia me cogit, ut hodie ab omni rigore abstineam, totumque hunc sermonem in improperia pronum, demulcendis peccatoribus impendam. Bona ergo pace & venia illorum miserabilium, qui obstinati in malo parati funt in divinæ Bonitatis despectum æternum perire, nolo eorum caulæ inutilem hodie operam addicere; potius animos addam iis, qui fincero corde profitentur, quod libenter velint fe totos DEO dedere, illum desiderent, il. lum æstiment, illum suspirent, sed quod nimis magnos peccatores le agnoscant, inde diffidant, posse le ad fancticatem pertingere. Verum ne desperent illi, ne turbentur, vacivas tantum mihi aures, animos attentos prabeant, ego enim demonstrabo, id son minus in corum potestate elle, quam cujusvis alterius ipfis longe me

II. Ne verò suspicemini, animu mihi esse dicendi de rebus minime prasticis, verum de iis solum, quæ in ldæa, & speculatione consistunt; posius persualissimum habitote, me probandum,

affum

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN DIE JOVIS POST DOMINICAM PASSIONIS.

affumpfiffe, vos ipliffimos, qui hic præsentes estis, tametsi lascivis fortassis amoribus irretitos, aut odiorum rancore lividos, aut fuso sanguine recens contaminatos, aut fastu tumidos, aut avaritia victos, aut ambitione agitatos, aut sensumillecebris absorptos, vos ipfissimos, inquam, si modo non deficiat voluntas , veniam non folum noxarum omnium citò confequi poffe, verum etiam in hisce terris ad tantam divinæ gratiæ amplitudinem, & in cæli gloria ad tantæ dignitatis excellentiam posse pertingere, ut minime iis invidere necesse fit, qui minus vobis impli fuere. Hic tamen ab errore vobis cavete : nec enim ego dixerim ad id eminentiæ vos virium vestrarum adminiculo, aut arbitrii, & natura opera evehi posse, miseros vos, si hac folabafi spes vestræ inniterentur. æternum sane de vobis esset conclamatum: quippe non solum ad tantæ sanctitatis fastigium, quod vobis ostendo, elu-Etari non possetis, sed ne quidem è vitiorum barathro, cui immersi jacetis, exurgere. Verum animos sumite peccatores dilectiffimi, nec enim ad tanti operis executionem vos foli estis, fed DEUS vobiscum, vosque DEO jun-Eti, quid autem vobis promittere non poteritis, omnipotentis brachio roborati? Quod per naturam est impossibile, per gratiam DEI non folum possibile . Sed & facile fit . Bernardo telle, qui id expertus eft. Dicite, Auditores, fi quis Prophetico spiritu afflatus, Mariam Ægiptiacam, tune temporis accessisset, cum vanitati & illecebris dedita, Idolum amantium,

Alexandriæ prostaret, idsamque his verbis fuisset allocutus : Ausculta fæmina, veniet tempus quo non solum deliciis omnibus, & voluptatibus sponte tua valedices, sed intra filvarum horridos conclusa recessus, hane, quam modo dicam, vitam vives. Quadraginta septem annorum spatio vivi hominis vultum non videbis, verum lupis, & ursis, leonibus, & tigribus circumdata, minime tamen invidebis illecebrosis juvenibus, quorum modò confortio frueris. Tres folum panes tecum in solitudinem portabis, illosque duros, & mucidos, his famem franges sedecim annorum intercapedine. Illis absumptis camporum herbis & radicibus , instar feræ pasceris, aqua paluftri reflingues fitim, ufque dum eò pertinges, ut omni, quo mortalium vita sustentari potest, cibo ab. Rineas. Inde omni techo destituta ac lare, omniq; veste, qua operiaris, fustinebis jam tremens noctes brumali frigore conglaciaras, fam ardens dies aitivis caloribus urentes. Heu infelices oculi tui! adeo eris in illos crudelis, ut unius etiam horæ quietem illis concessura non sis, nisi jam hac condicione, ut planctu & maturino & vespertino omnem presentem tuam fultitiam deplorent, hic ipse verò sopor intercisus, qualis erit ? ille nimirum, quem sperare potes vel extensa super asperas rupes, aut virgulta spinis exasperata, Saxis præcordia, pugnis ora contundes, ac in deliciis numetabis, dorsum aut tribulis, aut flagris dilaniare. Hoc ego tibi annuntio, & hoc Tu, mihi crede, facies. Dicite, Ece 3

de Pent.

SERMO TRIGESIMUS SECUNDUS.

406 Dicite, vos oro, & obteltor, Auditores, si quispiam in hunc modum peccatrici locutus esset, fidem penes dissolutam moribus juvenculum invenisset? an non risu & sibilis, id perfuadere volentem excepisset? Quid Ego intra solitudinis antra, & Silvarum spelæa concludi? quæ absentibus vel modicum temporis amatoribus, animis linquor, & concido? ego tanta sultinere tormenta? quæ aciculæ puncturam, lethalem judico? ego cibo, potu, fomno abstinere? ego loquelà & rifu, carere tantis annorum incervallis? Vah nugæ!hoc enim verò Job. 1,12,3 adinaton eft, & fieri nequit! Nec forsitudo lapidum fortitudo mea, nec caro mea anea est. Mortem potios quam vitam talem eligam. Et tamen certifimum est, Auditores, hancelegisse, ac divina adminiculante gratia non tantum non imposibilem visam, aut laboriosam, verum jucundam & facilem, ut proptii oris oraculo Abbati Zosimo asseveravit, cui morti vicina animum aperuit, & fermone cum Jobo quoque commutato palam confessa est : bas mibi sit consolatio, ut affligens me dolore non pareat. Quid ergo vos mihi objicere non esse vos ad excelsissimam sanctitatem comparandam habiles? Erratis enimverò, erratis: qua de causa? dicam. In hoc enim præsenti statu peccatorum fanum judicium ferre non potestis de co, quod eritis in statu robultæ virtutis ac perfectionis, Verum, quid interest? Etiam æger, ea sibi possibilia, non existimat, quæ sunt propria sanis uti cursus, saltus, luctæ,

Job. 6. 10.

pugilum palestræ, equorum agitationes ; & tamen omnia hæc potelt fanus? Non potest me sequi modò. Ita suns quondam Christus Petro, imbelli etiamnum ac debili, non potes mefequi modò. Quid ponè subjunxit? Se-fitat queris autem postea, quod Augusti. tem, no interprete, idem erat, ac dicere: eris sanus, & Sequeris me. Alius certe rerum status erit, mens alia, aliud robur, quando in corde vestro divinarum, consolationum torrentes inundabunt, quando non obscure, ut in presentiarum, verum clare mortalium bonorum caduca vanitas, & æterno. rum stabilis constantia apprehenditur, quando dæmones tentationibus fuis impetere vos non audebunt; quando divinæ mentes tutela fua vos fovebunt; quando calum totum in vestri favorem se superfundet, verbo, quando Deo servire vobis tam amanum erit, & facile, ac fi à natura foret congenitum.

III. Quis vestrum non obstupescit? Si capreolum per ardua montium tanta levitate currentem aspicit? ut nec arenæ quidem vestigium imprimat ? perdicem tanta celeritate volantem, ut nec fagitta arcu excusta illam assequatur ? Prima fronte cuivis videbitur animantia illa, in fine sui morus necessario debere & sudore diffluere & lassitudine deficere, quafi post immanem laborem exantlatum; & tamen nihil tale experiuntur? est enim utriusque genio summe conformis, & velox cursus caprea & perdicis pernix volatus: quis nostrum non brevi contabesceret? si in sub-

& tamen talpa ibidem tanquam in non suffocaretur? si sub undis habitare deberet? & tamen ibi in loco suo proprio piscis salit, & vivit? quis non redigendum se in cineres arbitraretur? si in mediis sibi slammis morandum esse videret ? & tamen ibi Salamandra vivit intacta & læta? Ita nemo sanè affligitur, sed gaudet potius, si Philosopho fides est, ope-Aberer, 1, 1, ratione fibi naturali: Quodcunque fecundum naturam fit, jucundum eft. Si ergo & vos tandem in eum statum redigeremini, ubi & lachrimæ & pænitentiæ opera, & orationes sacræ secundum naturam fierent, an non hæc & possibilia & simul suavia accide. rent? Ita omnino. Jam verò sciatis velim, longè majus esse adminiculum, quod divina vobis gratia subministrabit. Si enim vires illas, quæ à natura solum proveniunt, metiamini, illas tam debiles, támque limitatas deprehendetis, ut ipso exercitio, & temporis mora languescant, quemadmodum & perdix longo volatu, & caprea diutino cursu fatigatur. Aliter accidit gratiæ divinæ, hæc enim non fohim nullo exercitio laslatur, juxta id, quod de justis lsaias afferuit : current, on laborabunt, ambulabunt, & non deficient. Verum etiam vigorem identidem & incrementa sumit, adeo quidem, ut tanto majorem in divini fervitii semita facilitatem experiatur homo, quanto magis in codem stadio decurrit, & fatigatur : quin id posiùs, quod Divus Ambrofius affirmat,

terranea specu commorandum effet? considerate. Ait ille, justum nonnunquam ed pertingere, ut difficilius domo sibi conneturali pinguescitt quis illi vitium accidat, quam virtus: Il a la April facilis redditur in progressi vir-Davide tus,ut difficilius sit, male agere, quam bene. Gravius ei accidit ab oratione desistere, quam eidem multis horis vacare, difficilius panitentia opera dimittere, quam illa etiam magno cum rigore usurpare? In cujus rei testimonium apposite hie adducitur id, quod in Patriarcha Abraha nonnulli contemplantur. Ad hoc enim, ut ad filium facrificandum, civius & alacer fese accingeret, non requirebatur aliud, quam nutus Dei unicus isque leviffimus: Dixit DEUS, Abraham, 600, 22, Abraham. Ut autem à facrificio defisteret, clamorem Dons addere debebar & clamorem fortissimum : clamavit Abraham, Abraham. Ulque adeo verum est, ajunt, plus operis requiri, ad justum à bono abstrahen-dum, quam ad id extimulandum. Cur ergo vobismetipsis diffiditis? ad excelfum fanclitatis gradum posse pertingere? ad quem tamen non naturæ debilis & languentis viribus, sed vigore gratiæ robustæ & nungnami delassandæ estis deducendi? Ascendendum vobis, enimvero est cum Elia, ad montis Oreb inaccessum verticems sed in illius cibi solidissimi virtute, qui intimis venarum vestrarum meatibus vires, & robur infundet. Omnino vobis cum Elifao Jordanis rapidiffimi alveus trajiciendus elt, fed illius venerandi nominis adminiculo, quod in medio gurgitum, vorticumque vadum aperiet. Scala sublimis, & præ-

JANA

£14.4

ceps scandenda est, illique non absimilis, qualem Jacobus Parriarcha vidit, nil tamen vobis timendum, Deo ipso manum porrigente, scalamo; sustinente, ur vos à casûs periculo imsem 23. 4, munes conservat; Dominus inixus Scala. An ullum Sanctorum viri-

Scala, An ullum Sanctorum viribus, & virtute propriâ, ad singularem virtutis gradum esfectum esse putatis? minimè certè, si Davide credimus: Brachium corum non salvavit cos. Erant sanè câdem nobiscum natura debilitate infecti, codem luto

formati, eâdem carnis farinâ compacti, sola DEI gratia fortes effecit: 26.107.14 dextera Domini fecit virtutem. Animos ergo sumite peccatores, unico hodie firmo animi decreto opus

M. 19. 14. eft, & Sanctieritis: In DEO faciemus virtutem, & ipfe adnihilum deducet inimicos nostros. In DEO faciemus virtutem, & ipfe ad nihilum deducet tribulantes nos.

IV. Sed unde mihi certum eft, dicetis, DEUM gratiam tam potentem & efficacem suppeditaturum? Quid? unde vobis certym eft; Vah imprudentissimam vocem? utinam nunquam labris vestris excidisset! fortasse enim longe magis Deum, ob immodicam diffidentiam exasperat, quam omnes noxe veltre preterite, Cur enim suspicemini Deum vos peræque in numerum familiarium suorum, fervorumque intimorum, & confidentissimorum amicorum, non admissurum?si modò vos iis accenseri dignemini? an non enim totum fanguinem suum vestri non minus amore quam sujuslibes alterius, etiam

fanctiffimi profudit? an non illi tantidem statis, quanti quælibet Thais, aut Pelagia, aut Guilielmus, aut Augustinus steterat, pro hisce sane non plus pertulit, quam pro quovis vestrum. Sane singillatim recordabatur vestri, dum sudore sanguineo in horto Gethsemani perfunderetur, vestri meminit, dum crucis trunco affixus cum morte luctaretur, dum suspiraret, dum singultiret, dum plangeret, cum clamore valido & lachri. Milli mis preces offerens; cur ergo candem" illi de vobts æstimationem esse diffiditis, qui idem pro vobis pretium solvit? Verum quidem est, pro tantis laboribus vestri amore exantlatis vices ipli reciprocas pessime vos rependisse, id enim verò fateor, & deploro. Sed an ipsum pejus forte Petro tractastis, CHRISTUM pernegante? quem tamen polica tam charum Christus habuit aut Paulo persequente? quem tantis subinde Christus favoribus cumulavit. Quodfi & pejora in ipsum facinora delignassetis, vos beatos! quibus res cum Deo est, non sum hominibus? Non faciamfurorem iramea, protelta. turiple per Ofeam, mon faciam fu-ofal rorem ira mea. Cur illud? quoniam Deus ego, & non homo. Si quem hominem forte gravi injurià affeciltis , quantumvis postea offenlæ venia data sie, icta amicitiæ fæde. ra, pax stabilita, & publicata, non tamen unquam ex integro ei confiditis; & lane ratio id faciendi non deeft, sicut enim ferrum quantumvis policissimum antiquam rubiginem facile

facile induit, aut titio licet extinctus, citò flammam concipit, aut mare placatum brevi iterum intumescit, ita inimicus reconciliatus facillime veteri rancore exasperatur. David sanè, juvenis non minori prudentia, quam mansuetudine præditus, non semel tantum, & generosissime quidem ignovit Sauli, à quo ad mortem quærebatur, venia eum in spelunca donavir, dum vestimenti limbum abscidit, pepercit illi in tentorio, dum hastam à pulvinari abstulit, nunquam se tamen manibus ejus commisit polthac, quantum vis Saulem dolentem, & præteritorum pænitentia ductum agnosceret, etiam lachrimantibus oculis obtestantem, & regià interposità sidelitate. Usque adeo nulla pax cum hominibus stabilita, si Augustino credimus, ex toto secura est: Apud homines nunquam plena est indulgentin Id tamen penes Deum falsissimum est, ut idem Sanctus Doctor af-De dil. Deo severat. Sic enim Deus ex toto indulget, ut jam non damnet ulciscendo,nec confundat improperando aut minus diligat, imputando. Ut adeo ipfi pleniffime possimus confidere, penes quem nullus præteritis criminibus locus est; si illa modò in præsentiarum detestemur. Ego sanè divina identidem volvens, & revolvens oracula, nunquam deprehendi, Christum vel verbulo, etiam è longinquo, culparum præteritarum mentionem fecisfe; nec enim Magdalenæ fuas turpitudines, nec Matthæo usuras, nec Zachao fraudes, nec Petro perfidiam, nec Thomæ increduliratem objecit, R. P., Segneri Quadragesimale,

cumque vel semel infidæ civitati Hierosolyma, commissa crimina exprobrare statuisset, ut notat author operis imperfecti, quâ obsecro verborum formula, quibus verbis usus est? Jerusalem, Jerusalem, ait, que occidis Prophetas, & lapidas eos, qui ad te missi sunt. Quid hoc? an non Hierofolyma plures ante hac Prophetas occidit, autlapidavit, quam pro præsenti tempore interemerit? Ita sane: & tamen Deus minime dixit: qua occidisti, & lapidasti, sed potius, quæ occidis, & lapidas. Deus enim culpas præteritas & remissas. non æstimat, sed præsentes duntaxat. & nulla adhuc venia expiatas. Certe nequaquam fieri potest, ut præmissa illa Dei magnifica, cassa fiant & irrita, Prophetarum ore promulgata, qui-bus se peccata nostra instar saxi gravissimi in maris profundum projecisse testatus est, ut porrò non possint emergere : Projeciet in profundum Mich. 7. 10. maris omnia peccata vestra. Alibi verò, quòd ea nubium instar avolare, & disperere fecisset: delevi ut nubeminiquitates tuas. Rurlus: dele- 1/a, 44, 24 vi ut nebulam peccata tua: & iterum: convertam eos, quia miserebor eorum, gerunt, (quid dici potest amplius?) & erunt, sicut fuerunt, quando non projecer am eos. Eo, ait, Zachile. fe nos pretio habituros, & loco, ac si nunquam in illum deliquissemus. Inter homines sanè id rarò accidit. Pater enim, filio morigero sempérque obsecundanti plus amoris exhibet, illi autem, qui contumax fuit,

& indocilis , severitatem oftendit, Fff

Prin-

SERMO TRIGESIMUS SECUNDUS.

Princeps vafallis nunquam fœdifragis plus favoris; aliquando rebellibus minus demonstrat. Belli Dux militibus semper fidelibus magis favens, feditiofis magis inexorabilis est. Non ita Deus, subjungit sanctus Pontifex Gregorius; tametsi enim hactenus semper ipsi insideles, discoli, ac immorigeri fuerimus, id tamen pretio & favori, ac affectui divino erga nos nihil adimit; imò si illum ut innocenses amemus, ut innocentes redamabimur. Sie panitentes recipit, sient justos. O solatium! sic panitentes

recipit, sicut justos,

410

V. Cæterum ut veritatem hanc magis perspicuam faciam, liceat observationem annectere, non solidam minus, quam elegantem, DEUM nempe ergo homines morum innocentia & fanctitate Illustres, tantum benevolentie nunquam demonstraffe, quantum non ils quoque exhibuerit, qui post multas ipsi illatas injurias. tandem se divinis servitiis dediderunt. An dubitatis? quin attentos mihi animos præbete, & sanè plenos solatii relinquam. Innocentum turba fosuam jacticat, qui solis currum sti-Jof, 10,14. tit? Obediente Deo voci hominis. An non ad id potentiæ etiam Mutius pervenit ? qui è latrone silvarum famofiffimo, in mansvetiffimum earundem incolam evalit, quin potius Mutium inter & Josuam id discriminis interceffit, quod, cum Josux solem in calis figeret , illustris illius victoriæ caufa, quam unius diei spatio de quinis reportare Regibus debebat. Murius ob saufam longe minoris momenti idip-

fum obtinuerit, nempe ut ante folis occasum, adhospitium, quo mittebatur, pertingeret, Elias sanctus & innocens, pluvias ad obsequia sua & nutus paratas habuit, idipfum panitentes inter, Jacobus Anachoreta obtinuit, qui virginem priùs oppressit, mox interemit. Daniel innocens, feras belluas ad pedes suos proftratas, & reverences habuit, fed an non & inter panitentes ipfum gratia Guiliel. mus Aquitaniæ confecutus eft? priùs derisor Ecclesiæ, mox etiam hostis,& persecutor? Si tergemini illi Babylonis juvenes flammis injecti minime arserunt, an forte arfit Afra priùs meretrix, tum continentiæ speculum, minime profecto, Auditores,illa quidem victimam se DEO consecrandi desiderio mortua est, non tamenatfit, nec combustaest. Oleumigne bulliens nocere non poterat Joanni cuidam innocenti, novi perbene, verum pix pariter ebulliens nil damni afferre poterat Bonifacio panitenti, Quid de celeberrima illa MARIA Ægyptiaca superiùs laudata dicam? nunquid & illa multoties super aquas ambulavit? Raymundo Pennafortio haud absimilis, qui tamen semper sanctiffimus erat ? an non plurimorum annorum spatio cibi omnis expers vixit, Catharinæ Senensi similis, qua nunquam impia fuerat ? Si Iræne vitgo innocens Genii sui tutelaris auxilio ex carcere extracta eft, nunquididem opis & favoris Genebaldo pænitenti Episcopo idem Angelus præstitit ? Si sanctissima Scholastica fratri suo Benedicto columbæ figura apparuit,

nunquid eodem schemate Maria pænitens cognato suo Abrahamo visa est; nunquid majus erat à Crocodilo longo tempore serviri, quemadmodum Theodora de adulterio patrato penitens experta oft, quam aut à cervo lactari, ut Ægidium, vel ab urlo coli, ut Agapitum, aut lupum habere obsecundantem, ut Norbertum, qui omnes innocentiæ meritis inclaruêre; sed longam ego hic telam texerem, si partitim & diffusius commemorare vellem, quod Deus nullo privilegiorum ac gratiarum genere parcior fuerit erga pænitentes, quam erga sanctos, id quod Divus Gregorius perappolitè indicavit dicens, æque sapidos palato suo cineres, quam panem fuisse, Cinerem tanquampanem manducabam. Mihi sanè satis est hactenus vobis demonstrasse, noxas præteritas penes DEUM minimè obesse, quotiescung; illas animidolor, & contritio ignis instar, terra purgantis, haud aliter, quam spinas & arbusta absumpsir, de quibus nulla porrò apud homines memoria superest. Si ergo nil obsunt noxæ præteritæ, quid timetis amplius peccatores; quid dubitatis? certiffimos enim vos facio, DEUM non minus vos, quam fanctiffimos quosque amore complexurum, magnoque in pretio habiturum. necquicquam ille alias per Ezechielem jurejurando se obstrinxisset : Impietas impiinon nocebit ei, in quacunque die conversus fuerit ab impietate sua. Si enim ex eo, quod magni peccatores fueritis, ad sanctitatem porrò eximiam contendere non poffeiis, certè præterita crimina nimiùm quantum vobis nocerent. Erigite ergo animos, certóque vobis persuadete, locum vobis maximos inter Sanctorum relinqui, si modò eorum aumero velitis accenseri.

VI. Quin potiùs è contrario vos impugno: vos enim ex eo, quòd magni peccatores fueritis, DEUM vos è Sanctorum insignium numero exclusurum arbitramini, ego ex hoc ipso, quod tales fueritis, evinco, vos à Deo in fanctorum grandium numerum aggregandos. Dicite obsecro, multiné anni sunt, ex quibus peccatis immersi vivitis? Eja an non ita est? Ego quidem id minimè crediderim, sed demus id esse. Cur ergo existimatis tantâ DEUM patientia, tantas à vobis injurias sustinuisse, tantas blafphemias in lusu, tanta in contractibus perjuria, tantam immodestiam, & petulantiam in templis, tantam duritiem erga pauperes, tantum rigorem contra dicatas Deo Personas, quæ quidem id genus delicta funt, quibus directe divinissima illius Persona appetitur. An non à prime scelere, quod patrastis juvenes, vitæ vobis telam abrumpere potuit ? quantas indies occasiones nactus est, aut fallente vestigio vos præcipitandi per devia, aut è fenestris dejiciendi, aut mergendi fluminibus, aut telis & sagittis feriendi, nec tamen fecit? sed incredibili patientia vos toleravit, imo fortunatos effecit benignitate summa? Quale obseero hoc signum est? nunquid quòd rem grandem reciprocè à vobis exspectet? non vos tantis im-Fff 2 penlis

. HMIVEDOITÄTE

Pf. 101, 200

pensis vivos conservat, ut ipsum continuò offendatis; non proptereà hortorum fructus subministrat, & restaurat famelicos, non aquarum fontes propinat, & sitientes refrigerat; non collium auras mites facit, & anhelos reficit potius hac potissimum ratione vos vult obstringere, ut tandem deditionem vestri facere cogamini, aut amore, aut fortitudine tantæ bonitatis expugnati, utque vos tantô majori fervore illius servitio confecretis, quanta prius malitia illum offendere laborastis. Non ergo mihi porrò objiciatis, ex eo quòd peccatis plurimis Deum lacessiveritis, merito vos dubitare, an ulla Deo de vobis cura sit, nisi enim vos unicè cordi haberet, jam pridem fanè abrupto vitæ stamine aut cum damnatis fremere, aut frendere cum diabolis coëgiffet, nec vobis hac ipsa die ad concionem audiendam stimulos injecisfet, ut vos lucrari conaretur. An nunquam fortè audivistis id DEO in more positum esse, ut peccatores perfidos & perditissimos vel maximè Inc. 19, 20. & studiosissime venetur? Venit filius hominis quarere quod perierat. Certè venator impiger, ibi vel maxime immittit vertagos ubi feram pertinacissimam latere animadvertit; Medicus peritissimus ibi artis suæ industriam locat, ubi morbus est vel maximè periculosus. Navarchus ibi suam gloriatur impendere peritiam, ubi ventorum contrariorum furiæ dominantur. Advocatus expertissimus ibi animi dotes & doctrinam adhibet, ubi de causa propè conclamatum est.

Agricola exercitatus ibi operam libenter admovet, ubi tellus minus frugifera est &ad culturam pertinax. Certè miseriæ vestræ divinam misericordiam non prosternunt, verum acuunt desideria amoris sui subtilissimum vobis excessum demonstrandi, ut quemadmodum Apostolus dixit : ubi fu-Ad All perabundavit delictum, ibi superabundet & gratia. Si modo vos eidem correspondere parati sitis, finusque pandatis ad recipienda illa gratiarum diluvia, quæ ille vobis affundere promptistimus eft.

VII. Minimè me latet, ex parte vestra fingulari labore opus fore, maximè in principio, usque dum pravis confortiis vos subducatis, & lasciviz, & ludis, & lucris, aliisque deliciisillecebrofis, quorum longo tempore ulum & habitudinem induistis, Sed eja alacriter ad opus, hæc enim nova DEO erit occasio majori vos affectu excipiendi, vosque majori liberalitate & munificentia attrahendi, Certe filius ille prodigus, qui libertatis amo. re inescatus extra lares paternos seculum sibi aureum singebat, semper Apicianis luxibus in commessationibus, conviviis, & prosperitate affluens, deprehendit tandem ex aureo illo quod sibi ipsi finxerat sæculo, nilaliud fibi effe residuum, quam juglandium pastum. Unde dejectus, afflictus, vilis, reditum meditabatur ad domum in qua natus est paternam, & patris pedibus supplex accedere, veniámque efflictim rogare: Surgam, & ibo ad Land Patrem meum. Hoc autem fanctioris animi propositum, non amor & cha-

ritas, sed proprii commodi studium, famis, nuditatis, squaloris & sordium calamitas extorlerant, juxta eximiam De fil. Pro- Divi Chryfologi effatum : Fames redig. Serm 2. vocat, quem saturitas exulârat. Et tamen, ô quanto amore receptus est? debebat enimvero Pater dicere redeunti : Ah! ingrate fili! jam tandem ad Patrem redis, cum nemo amplius rerum tuarum fatagit, vah dum amicorum copia afflueres, & voluptatum delitiis, genitorem tuum nec lalute dignatus es ; merebaris proin à me repelli, eorum sumptibus sustentandus, cum quibus opes familia, & patrimonium dilapidasti merebaris paternæ domûs limine excludi, pro filio meo non haberi, imò ex oculis meis in malam crucem abigi. In hanc sanè verborum formulam videtur pater prorumpere debuisse, saltem in cautelam filio salubre documentum; verùm nihil horum dixit genitor: potius exemplum pietatis à mari desumpsit, quod fluvios ad se redeuntes non objurgat, nec illis exprobrat, quamvis longis ambagibus fugitivi per orbem erraverint, non supplices fieri postulat, non magna mora eorum vota suspendit, sed continuò immenso ipsos sinu, unde primo fluxerant, recipit, suorumque quos continet thesaurorum facit participes. Haud aliter senex optimus filium reducem, ac pænitentem obviis ulnis amplexus & osculatus est, strinxit, atque lachrimis perfudit ; tum proferri illicò splendidissima vestimenta, præsto esse famulitium, oppiparum instrui convivium, & musicorum modulos insonare justit; & quod maxime mirandum, anaulum aureum digito inferi: date annulum in manu eiss. Quod ætate illa luculentiffimum fignum erat filii charissimi, quippe cui sigillum committeretur: jam ego in hunc modum ratiocinor. Si tanta benignitate à Deo recipitur, talis notæ filius, qui ad illum revertitur, non alia de caula, quam quod fame se sentiat emori, & squalore ac nuditate tabescere, quid de vobis dicam, Auditores, qui ad DEUM revertimini, eo potissimum tempore, quo omnium commodorum ac deliciarum copia abundatis, dum prosperis fortunæ velis evecti, amicorum coronâ circumdati, dividis, honoribus, ac variarum relaxationum diverticulis affluitis? totúmque hoc Dei amore relinquitis? O quo affectu vos suscipiet ? quâ promptitudine, quâ facilitate? an non suggeret largiter, quidquid ad eximiam vitæ & morum fanctimoniam, ad quam aspiratis, erit necessarium? dolore vos sincerissimo & perpetuo noxarum commissarum donabit, quod sanè nectar illud delicatum, & dulce est, à DEO per Isaiam promissum, cum diceret: in- 1/, 16, 9. ebriabo te lachrima mea. Margarita de Cortona olim Christum secura est, qua de causa? quia à Patre baculo è domo fuit expulsa; Christus tamen illam non dedignatus est habere velutamicam chariffimam. Paulus, cognomine simplex, se Deo consecravit & cur hoc i quia thori consors gravissimam ei infamiam inusserat; Chri-

stus tamen non dubitavit illum in ser-

Fff 3

BIBLIOTHEK PADERBORN

SERMO TRIGESIMUS SECUNDUS.

414 vorum infignium numerum accenfere. Plures alii divino servitio accessere, solo timore temporalis cujusdam periculi, aut calamitatis impulsi, ita Arsenius ille Romanus fecit, insidiis Arcadii impeditus, ita Ephrem Syrus, carceri mancipatus, itaMoysesÆthyops inimicis circumdatus, ita Gerardus Clarefallensis, in prælio sauciatus, ita Romualdus Camaldulensis, à Justitiæ ministris quæsitus, Deus tamen eosdem singularissima favoris, & amoris teneritudine complexus est, eaque quâ in prælentiarum gaudent, sanctitatis famâ fecit conspicuos. Quid ergo faciet vobis ? qui locupletes, liberi, felices, vegeti omnem ipfi vitam consecratis ? non tecti, aut paterni laris penuria, quo recipiamini, quia palatia inhabitatis, non panis, victûsque defectu, quo sustentemini, quia divites opum, multitudine gaudetis; prædiorumque, non infamiæ imminentis metu, cui eripiamini quia omnium existimatione & honore claretis, non inimicorum timore, non mortis formidine, non improviso fortis adversæ eventu, quia & fortes & amati, & fortunatissimi estis; sed ideo solum? quia divinam servicutem, omni caducæ, fluxæque vanitati spontè præponitis, ad vos ipsos vincendos, subjugandósque, ut per univerlam Dei Ecclesiam pulchrum illud demissionis miraculum, in vobis effulgeat, quod spiritu Prophetico indieavit Isaias prædicens, etiam leones tandem visum iri, qui dimissa ferarum venatione abhorreant à carnibus, &

palatum paleis boum inftar, admoveant? Leo quasibos comedet paleas, 4.44 Et adhuc dubitare potestis ? an à se vos Deus fortè abigat? an vos cordi habeat? an vobis faveat? an vos amet? an vobis blandiatur? totum id vestro judicio relinquo. Si vobis id possibile videtur ; diffidite ipfi , per me licet, cum verò ratio omnis vos in spem erigat, quid porrò timoris, quid fuspicionis, & umbræ vobis reliquum est, ut acquiescere nolitis, palámque confiteri? Vos, quantumvis in præsentiarum maximos vos peccatores agnoscatis, apros tamen esse ad eximiam sanctitatem?

VIII. O si ipsa vos calamitas vestra doceret, spem vestram in Deum erigere! Mysterium sane tremendum in divinis oraculis invenio, jam olim à Divo Hieronymo observatum, fuisse nimirum olim plerumque sore tem longè feliciorem corum, qui lecundogeniti fuerant, præ illis quos primogenitorum nomen infigniebat. Primogenitus erat Cain, hunc tamen favoribus Abel præcessit. Primogenitus Ismael, charior tamen Isaac, primogenitus Esau magis dilectus Jacob. Primogenitus Ruben, gratior tamen Judas, Primogenitus Manafles hunc tamen Ephraim præcessit. Primogenitus Eliab, Davide tamen posterior, atque hunc in modum alii plures, Sed quid ego per primogenitos intelligo? Innocentes nimirum & fanctos, (ita Theophylactus, ita Tertullianus, ita Cyprianus docuêre,) bona tamen eorum venia dicere liceat, illos in Ecclesia à Deo non esse collo-

catos in sublimiori gradu quam secundogenitos, quos appello pænicentes ; quia videntur his illi potius postpositi, video sanè pro Principibus in Ecclesia haberi non Joannem Geminum, qui innocentissimi fuerant, sed Petrum perjurum, Paulum sanguinarium; sed cur isthoc? ne miseri nos pænitentes nimium animis dejiciamur, si è nimis profundo iniquitatis barathro nos emerfiffe videamus ; ô ad quantum dignitatis & excellentiæ gradum, eti. am nos, si modò non desit animus, evehi possumus ? ad quantam felicitatem, ad quantam fortunam? quin ipsis innocentibus meritorum cumulo antestare, nos, nos inquam, licet nunc inferiores gradu, illis æquari, quin illos prætergredi possumus, & multum illis excellere fanclitate, quemadmodum tanta nominis sui gloria fecit Magdalena. Quid ergò posthac faciendum est? respirate tantisper, & actutum audictis.

PARS ALTERA.

IX. Quicunque pensiculatius solatium illud grande consideraverit, quo peccatores hactenus animavi, videbit sanè non in eum sinem secisse, ut quisquam eorum dictam num sibi in Aconitum convertat, & vel minimum inde desumat argumentum, non spei ad surgendum è vitiorum cano, sed præsumptionis ad eidem porrò inhærendum. Si tamen quispiam eò deveni-

niret infaniæ, fibi imputet mifer; mihi fanè tigridis instar in eum infiliendi animus foret, ac objurgandi tamdiu, donec probe intelligeret, discrimen manifeltissimum, quo prædestinati ab improbis discernuntur, illud esse, quòd illi è divinæ misericordiæ magnitudine motivum capiant de noxis suis cum fletu dolendi, isti verò ansam, easdem vehementius accumulandi. Aliud sanè est ad divinam misericordiam post peccatum recurrere. & longe aliud, peccare liberrime. eò quòd ad divinam Clementiam detur recursus, Primum est DEUM velle inducere, ut veniam sceleri largiatur , alterum verò , ut crimen protegat, actueatur. Sed quia tantam infaniam à nullo Auditorum meorum timere possum, ad vos revertor, quijam peccatis lassati, ad DE-UM regredi statuistis, ut canto vos eidem fideliores posthac exhibeatis. quanto minus reverentes Divinæ Majestatis fuistis, Sed qua tandem ratione ad sanctitatis tam eximiæ fastigium vos erigetis? qui haclenus in profundo scelerum abiisse delituistis? facile vobis persuadebitis, velle me, pededentim, deaque gradu in gradum ascendatis, hodie ab his illecebris desistatis, cras ab aliis, hodie huic pravo confortio vos subducatis, cras alteri , atque adeò sensim sine sensu perfectionis clivum conscendatis; sed vestra pace & venia, alio vos ego tramite deducam. Quamdiu enim in hunc modum loquimini, nondum firmiter satisque divinæ gratiæ auxilio inniti didicistis, nec recordamini ad

tam altum verticem superandum pedes vestros minime sufficere, sed alas gratia requiri. Dico ergo vobis, fi feriò ad sanctitatem aspiratis, resolutione magnanima opus esse ; etenim magnos peccatores inter, & alios homines vel virtuti affuetos, vel faltem viciosis habitibus non infectos ingens intercedit discrimen; siquidem his, quamvis gradatim & lente procedant tandem tamen, ad perfectionem elevantur, utpote, qui non fingulis pafsibus pravorum habituum pondere retrahuntur; magni autem peccatores fi in ascensu tam lubrico non ferantur passu concitato, protinus retrolapsi aguntur in præceps; atque adeo si animum ad illos placet refle-Etere, qui è profundo criminum cæno ad eximiam sanctitatem ascenderunt, videbit illos quasi saltu unico illuc pertigisse, quo se à principio statim vehementi impetu librarunt. Considerate Pelagiam celeberrimam illam Antiochiæ peccatricem; vix animum ejus emollivit Deus, dum Nonnum Episcopum è cathedra dicentem auscultaret; cum illicò eidem loquendi desiderio inflammata est; certum cum impetrare non posset, ut ad privatum alloquium admittere, ausa est in publica Synodo considentem accedere, & in Augusto illo Patrum concessu ad pedes ejus advolvi, insuper habitis populi sarcasmis, amasiorum indignatione, rivalium dicteriis effusifimis ; ibi lachrymis inundata, ac animi dolore intime contrica, scelerum veniam rogavit. An enim multum illam temporis infumpliffe

creditis, ut primò confortia inhone. sta desereret, deinde colloquiis ille. cebrosis abstineret, ac tandem in desertum confugeret? Vix tertia, à mutato in melius 'animo, dies illuxerat, cum pretiofæ supellectilis suæ univerfæ, peristromatum, vestium, eboris, auri, gemmarum, numero & rationibus initis, omnia ad sancti sui venatoris pedes abjecit, in pauperum turmas ad ejus libitum dispertienda. Mox domum reversa, quantos in mancipatu servos, servasque numeraverat, libertate donavit. Octavo lube inde die tota à capite ad calcem aspero, & horrendo cilicio corpus iaduit, ac peregrinæ instar squalidæ, Hierosolymas profecta, ibique lans ctorum mysteriorum monumentavenerata, angustæ sese cellulæ inclusit, è qua non priùs egressa est, quam felix animus ad cælos avolaret, Quid de Thaideilla Ægyptiaca memorabo! cujus vultus Idolo, nescio plus ne auri an sanguinis immolatum; petiitillaab Abbate Paphnutio, à quo ad Deum conversa erat, trium duntaxat horarum spatium, antequam le virginum, folitariæ vitæ studiosarum, claustro abderet, vitam porrò in continua commissarum noxarum detestatione peractura. Illas ipsas autem treshoras cui rei impendit ? nisi, ut quidquid unquam ab Amasiis dono da tum acceperat, in unum cumulum colligeret, ac in placea publica, præsente numerosa populi corona, tanquam infandæ impuritatis spolium flammis exereret. Ita pariter, repente sanctus evasit sceleratus ille GalDIE JOVIS POST DOMINICAM PASSIONIS.

ganus, nobilis quidem prosapiæ, sed vitæ perditissimæ Juvenis, qui virtutis semitam tam pernici pede emenfus est, ut initium inter, & finem vitæ, pænitentia famigeratissima, inter Eremitas Senenses traductæreliquerit unius folum anni intervallum. Ita Margarita de Cortona, ita Angela de Fulignis, subitò in sanctam mutata est; ita Guilielmus Aquitanize Dux, qui scelus sibià natura congenitum este gloriabatur, vix dolore, & panitentia confusus ad Divi Bernardi pedes procidit, cum qui lupus ceciderat, agnus surrexit, & pænitens erectus eft, qui lapsus erat perfecutor. Tum quantocyùs Silvarum Spelæa querere, ubi se irato cælo subduceret; divitias cum mendicitate, crapulas cum fame & abstinentia, jocos cum fingultibus permutare, carnem quam in deliciis, illecebrifque nutriverat, stimulis, & catenis opprimere! Eja ergo peccatores, hoc unum ego à vobis in præsentiarum esflagito, ut actutum magnanimo quopiam decreto, Deo, quem tam gra-viter offendistis, satisfacere statuatis, & id , quod bene decrevistis , executioni quamprimum mandetis, Certè divina gratia nescit moras : nescit tanta molimina spiritus sancti gratia, Si cor ingreditur, fulminis naturam imitatur, quod vixin nube genitum, rimam, qua evolet, quærit, aditúm q; ad ingens facinus machinatur.

X. Neque vos ab hoc decreto timor retrahat, forte ne ad mortem usque in capto illo, vita nova, quam elegistis, generoso tenore non per-

R. P. Segneri Quadragesienale,

duretis. Sieut enim in vestra potestate est incipere, illo, quem Deus vobis largitus est, fervore, ita pariter in veltra manu est in capto persistere. An verò DEUS vobis deerit, postquam ejus amore tanti momenti negorium suscepistis? an, qui vos peccatores recipit, ad se converfos repellet? cum tamen ipsemet tefletur: & eum, qui venit ad me, Joan. b.ir. non ejiciam for as. Ecquis fundum comparat, & ei culturam negat? quis spargit lemina, & fructum non colligit ? quis domum ædificat ? & illam non libenter inhabitat ? Hortulanum aspice, qui sterilem arborem sua industria & sedulitate reduxit ad frugem? hanc sane præ cæteris in amoribus habet, quantumvis plures aliæ, sponte sua, in pomatio virescant, redit identidem ad eandem visendam, majori sollicitudine custodit, liberaliùs undis irrigat, studiosè & minutim putat, & quasi oblitus aut negligens omnium aliarum plantarum, cuicunque hospiti pomarium ingredienti, hane, inquit, aspice, hane intuere. An DEUM aliter vobifcum acturum creditis? postquam tantis ipli sumptibus, tanta diligentiâ, tantâ industriâ, tantâ mediorum varietate & copia steristis? ille, si nihil aliud in vobis, liceat ita loqui, suos certe labores amabit, & ut apposite in rem Tertullianus scripsit: chariorem sentiet, quem lucrifecit. De Panie. Animos ergo erigite Christiani, ego enim me vadem vobis, pænes Divinam-bonitatem præbebo: Ego plane sum Divina misericordia sponsor, Ggg

418

De Plage grandi

dicam cum Nazianzeno, Quod si tan. tum animi vobis non est, ut cum Magdalena Christi pedibus advolvamini, illosque lachrimis lautos, ofculis fignetis, velut amoris typo, ego ego vestris partibus perfungar, ac coram Christo prostratus dicam : scio Domine, quam plurimos bonitate tua abuti, nec minus tamen illos à te patienter tolerari, alterius mentis est populusifte, qui supplex tibiaccidit, ut, si quando quempiam sustines, misericordia tua ad offendendum te abutentem, à clementiæ tuæ folio non repellas ad te revertentem; quodsi vel ipfa hâc petitione audax nimiùm & præsumptuosus videatur populus, ego ego pro eo panas dem, in me omnem iram converte, ego enim toto hoc matutino tempore, in id unum incubui, ut absque ulla culparum reprehensione, ità audaces illos facerem, ità animosos, sed nunquid hoc facere debebam ? O clementia admirabilis, ô amabilitas fingularis! ecce, quam non timeam indignationem tuam? dum in totius hujus populi corona palam confiteor, & exclamo, quòd & ego temerarius fæpiùs ausus sim, me tibi opponere, te irritare, injuriis lacessere, tuum ho-Batusk, 21 norem pessumire: peccavi, impiè egi, inique gesti, in omnibus justitiis tuis, Tu verò eximia pietate non solum me tolerasti, sed gratiam, ut

meipfum agnoscerem, non denegalli, intra fervorum & facerdo tum tuo. rum numerum me admisisti, verbi tui Divini prædicatoribus aggregâsti; quod si & in hoc munere tibi mini. me, ut diceret, respondeam, hac enimverò mea culpa est, & malitiz excessus, non bonitatis tuæ infinitæ defectus. An non ergo animos addam aliis, ut ad te revertantur? certè suggestui me minime admovere debebas, si tibi displicebat, à meple nis buccis mifericordias tuas deprædicari. Jam enim non folum omni gratiam tuam petenti, promptissimam à te noxarum veniam promitto, verum insuper sancta fide recipio, eum intra amicorum tuorum numerum, quantum ipse desiderat, admittendum ; illi in tentationibus opem, ia laboribus solatium, in periculistute lam, in timoribus fiduciam, in bono robur & perseverantiam, ut quemadmodum surrexit, ita & perduret, adpromitto. Tantum est, ô Christia ni, de quo vos exhoc pulpito Apo-Stoli fide securos facio : qui capit Milio in vobis opus bonum, ipfe perficiat. 1.16 Vos autem tanta fecuritate animati, seriò cogitate, quid tandem magnanimum & generosum decernere velitis amore Christi, qui ex hac Cruce, sanè nil aliud agit, quam momentis fingulis, vestri amore pati, ac languere.

SER-